

Rekommendation 2

Prövning av yrkesrevisorns oberoende

Bakgrund

Oberoende är av grundläggande betydelse för yrkesrevisorns förtroende hos uppdragsgivare, granskade och allmänhet. Yrkesrevisorn ska i inledningsfasen av ett uppdrag pröva om det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för yrkesrevisorn som granskare. Om det finns skäl ska förnyad prövning göras under granskningsarbetets olika faser.

Oberoendet beskrivs ofta utifrån faktiskt och synbart oberoende. För att yrkesrevisorn ska kunna vara och uppfattas oberoende är det väsentligt att både faktiskt och synbart oberoende säkerställs.

Faktisk oberoende¹, handlar om yrkesrevisorns förmåga att fullgöra revisionsuppdraget utan att ta hänsyn till några ovidkommande omständigheter. Yrkesrevisorns opartiskhet och självständighet i uppdraget är därför avgörande att säkerställa.

Synbart oberoende², handlar om omgivningens förtroende för revisionen. Innebörden av detta är om yrkesrevisorn uppfattas som oberoende gentemot den granskade verksamheten.

Analys av oberoendet

Syftet med denna rekommendation är att säkerställa både det faktiska och det synbara oberoendet. Yrkesrevisorn ska på ett tillräckligt sätt dokumentera alla de överväganden som gjorts rörande oberoende. Även de eventuella motåtgärder som har vidtagits för att inte yrkesrevisorns oberoende ska ifrågasättas ska dokumenteras.

---

¹ Begrepp i God revisionssed i kommunal verksamhet 2014 är ”formellt oberoende”, sid 18.

² Begrepp i God revisionssed i kommunal verksamhet 2014 är ”oberoende i praktiken”, sid 18.

Frågor kring oberoende rör:

1 Egenintressehot

- Har yrkesrevisorn eller anhörig till denne ekonomiska, juridiska eller andra intressen inom verksamheter som är relaterade till uppdraget?

2 Självgranskningshot

- Har yrkesrevisorn varit engagerad som konsult/rådgivare inom aktuellt granskningsområde?

- Har yrkesrevisorn varit engagerad som konsult/rådgivare inom ett näraliggande område till aktuellt granskningsområde?

- Har yrkesrevisorn i tidigare tjänst haft ansvar inom aktuellt granskningsområde eller inom område som berör granskningsområdet?

- Har yrkesrevisorn lämnat råd eller gjort ställningstaganden som han/hon måste pröva som ett led i ett granskningsuppdrag?

3 Partsställningshot

- Har yrkesrevisorn i något sammanhang, nu eller tidigare, uppträtt till stöd för eller emot granskningsobjektets ståndpunkt eller intresse i något rättslig eller ekonomisk angelägenhet?

4 Vänskapshot

- Har yrkesrevisorn någon form av personlig relation till någon inom det område som är aktuellt för granskning?

- Har yrkesrevisorn blivit erbjuden/mottagit gåvor eller andra tjänster som kan äventyra en oberoende ställning?

- Har yrkesrevisorn arbetat inom samma område i många år och skapat nära relationer mellan sig och de granskade som kan utgöra vänskapshot?

5 Skrämshot

- Är yrkesrevisorn utsatt för påverkan eller påtryckningar från ansvariga tjänstemän eller politiker inom det område som är föremål för granskning?

- Är yrkesrevisorn utsatt för sådan påtryckning från de förtroendevalda revisorerna som kan påverka yrkesrevisorns oberoende i revisionsarbetet?

- Uppfattar yrkesrevisorn att han/hon utsätts för hot eller andra påtryckningar från uppdragsgivaren, de som är föremål för granskning eller annan, utformade på ett sådant sätt att de är ägnade att ge yrkesrevisorn obehag.

6 Övriga hot - generalklausulen

- Bedömer yrkesrevisorn att det finns andra förhållanden som kan rubba förtroendet för dennes opartiskhet och självständighet?

Regler för prövning av oberoende återfinns även i revisorslagens bestämmelser om opartiskhet och självständighet. Även kommunallagens regler för valbarhetshinder och jäv för förtroendevalda revisorer bör i tillämpliga delar

beaktas vid analysen av oberoendet. Aktiebolagslagens bestämmelser om jäv beaktas på motsvarande sätt vid revision av kommunala bolag.

Om det finns risk att oberoendet kan ifrågasättas, efter att hänsyn tagits till de möjligheter som finns att balansera dessa hot genom motåtgärder, ska yrkesrevisorn omgående kontakta uppdragsgivaren för att eventuellt avstå från ett uppdrag alternativt avsäga sig ett redan påbörjat granskningsarbete.

Ansvaret för att prövningen av oberoendet dokumenteras vid genomförandet av revisionsuppdrag åvilar vanligen den yrkesrevisor som är kundansvarig vid anlitat revisionsföretag eller chefen vid revisionskontoret.